

[Gert Petersen]

Og endelig for det tredje: den globale atomoprustning må bremses. Til august holdes der en konference mellem alle de stater, der har underskrevet ikke-spredningsaftalen. Mange af dem er faktisk forbitrede over, at supermagterne, Sovjetunionen og USA, groft krænker traktatens artikel 6, og der er fare for, at nogle af dem vil true med at opsigse traktaten. Derfor må Danmark være med til at lægge pres på supermagterne sammen med en række andre lande. Vi må insistere på, at SALT II bliver ratificeret uden betingelser af nogen art, og desuden vil jeg foreslå, at Danmark gør sig til talsmand for et øjeblikkeligt stop eller et moratorium for afprøvning af nye fremførelsesmidler til kernevåben. Jeg husker, at Canada var inde på det under FNs særlige generalforsamling i 1978, og det betyder, at NATO-medlemskabet ikke i sig selv skulle kunne hindre os i at presse på til gavn for et sådant forslag, som virkelig ville betyde et stop for oprustningen.

Jeg mener, at med en sådan politik – men den er også noget anderledes end den, der er ført – ville Danmark også reelt kunne gavne afspændingen og bremse den nuværende dødsensfarlige oprustning.

Stinus (RV):

Jeg vil gerne takke udenrigsministeren for et indlæg, som på en god og konstruktiv måde, synes jeg, ridser den udenrigspolitiske situation op.

Der er specielt to ting, jeg har hæftet mig ved i indlægget: for det første udenrigsministerens understregning af, at det nu drejer sig om at finde politiske løsninger på problemerne modsat militære, og for det andet den inspiration, udenrigsministeren helt tydeligt har hentet i den såkaldte Brandtrapport.

Jeg vil – lidt usædvanligt måske – gerne citere nogle passager fra udenrigsministerens indlæg. Det hedder:

»Man må i den aktuelle situation ikke stirre sig blind på de rent militære aspekter af den internationale situation og behovet for at løse problemerne ad militær vej.«

Det hedder videre:

»Den stærkeste trussel mod verdens sikkerhed og stabilitet er dybest set ikke af militær art, men udspringer af de enorme økonomiske, sociale, kulturelle og religiøse proble-

mer, som den tredje og den fjerde verden har at slås med.«

Og endelig nævner udenrigsministeren i sit indlæg Brandtrapporten, som fremhæver, at mere udviklingsbistand og bedre økonomiske forhold i udviklingslandene i sig selv vil kunne dæmpe rustningsudgifterne, fordi en sådan udvikling vil medvirke til at mindske de spændinger, der fører til oprustning.

Det er synspunkter, som det radikale venstre helt og fuldt kan tilslutte sig, og på baggrund heraf vil jeg bede udenrigsministeren overveje, hvad vi sammen kan gøre for at skabe en folkelig forståelse for, at selv om vi danske nu må spænde livremmen ind, så må det under ingen omstændigheder gå ud over bistanden til udviklingslandene. Den er en del af vor egen sikkerhedspolitik, og verdens, sagt med udenrigsministerens egne ord her i dag, »udgifter til udviklingsbistand medvirker til at fredeligøre verden og dermed til at fremme vor sikkerhed«.

Iran og Afghanistan er nøgleordene i denne debat. Vi har allerede i tidligere debatter givet udtryk for en skarp fordømmelse af både gidseltagningen i Iran og den russiske invasion i Afghanistan. Vi har også givet tilslutning til sanktioner mod Iran som led i en sanktionspolitik, som nu smuldrer i den grad, at den vel nærmest kommer til at tage sig latterlig ud set fra Teheran. Det er svært at tro på, at den form for udvandede sanktioner skulle kunne fremskynde frigivelsen af de amerikanske gidsler, og det var dog formålet.

Iran og Afghanistan er nøgleordene, men det, som skal drøftes her i dag, er vel mere følgerne for hele den internationale situation af begivenhederne i de to lande. Efter det radikale venstres opfattelse er invasionen i Afghanistan og gidseltagningen i Iran ikke de begivenheder, som har medført, at afspændingen er gået i stå og afløst af konfrontation. Konfrontationspolitikken har været under udvikling i længere tid. Afspændingspolitikken var gået i stå, før de russiske tropper marcherede ind i Afghanistan. Tænk blot på den manglende ratifikation af SALT II, tænk på oprustningskapløbet mellem Øst og Vest, bl. a. beslutningen om stationering af nye atomraketter i Vesteuropa og den fortsatte anbringelse af russiske SS-20 raketter. Netop den omstændighed, at afspændingspolitikken var gået i stå, var måske